

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 11 ” 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ.
КУЛЬТУРА УСНОГО І ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (УКРАЇНСЬКА)
для студентів
спеціальності 025 Музичне мистецтво
освітнього рівня перший (бакалаврський)
освітньої програми 025.00.03. Інструментальне виконавство (фортепіано)
освітньої програми 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові
струнні, народні, духові та ударні інструменти)

Київ 2019

Розробники: Лахно Наталія Валентинівна, доцент кафедри української мови.
Радченко Антоніна Федорівна, старший викладач кафедри української мови

Викладачі: Лахно Наталія Валентинівна, доцент кафедри української мови
Радченко Антоніна Федорівна, старший викладач кафедри української мови

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від "29" серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри української мови _____ (Караман С.О.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми

_____ Мегвіль М. А. _____

Робочу програму перевірено «____» _____ 20__ р.

Заступник директора Інституту філології

з науково-методичної та навчальної роботи _____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20__/20__/н.р. _____ (____), «____» _____ 20__ р., протокол
№ _____

на 20__/20__/н.р. _____ (____), «____» _____ 20__ р., протокол
№ _____

на 20__/20__/н.р. _____ (____), «____» _____ 20__ р., протокол
№ _____

на 20__/20__/н.р. _____ (____), «____» _____ 20__ р., протокол
№ _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	семестр	
Змістовий модуль дисципліни «Українська мова»		
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	4	2
Обсяг годин, у тому числі:	120	60
Аудиторні	28	14
Модульний контроль	4	2
Семестровий контроль		30
Самостійна робота	28	14
Форма семестрового контролю	Іспит	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – досягнення таких компетентностей випускників:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність здійснювати ефективний комунікативний процес.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Фундаментальні цілі:

- 1) знати варіанти загальнонародної української мови, ознаки літературної мови як найвищої форми національної мови;
- 2) уміти реалізовувати норми української мови в усному та писемному професійному спілкуванні;

2. Предметні цілі:

- 1) реалізувати норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні;
- 2) виробляти навички самоконтролю власного та контролю чужого мовлення у процесі комунікації.

3. Функціональні цілі:

- 1) визначати типи мовлення, доречного у певному контексті чи комунікативній ситуації;

- 2) точно і однозначно формулювати висловлювання;
  - 3) визначати структурні компоненти тексту, уміти їх узгоджувати у відповідних мовленнєвих ситуаціях та контекстах;
  - 4) контролювати якість власного та чужого мовлення.
4. Виховні цілі:
- 1) дбати про культуру власного усного і писемного мовлення;
  - 2) добирати мовні засоби, оптимальні в конкретних контекстах і мовленнєвих ситуаціях.

2. Результати навчання за дисципліною.

Теоретичне засвоєння курсу передбачає, що **студент повинен знати:**

- 1) ознаки літературної мови, які відрізняють її від інших варіантів загальнонародної мови;
- 2) особливості стилів сучасної української літературної мови;
- 3) норми сучасної української літературної мови;
- 4) володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно - категоріальним апаратом.

У практичному аспекті **студент повинен уміти:**

- 1) дискутувати і аргументовано відстоювати власну точку зору в процесі вирішення виробничих питань;
- 2) практикувати комунікативні навички з метою створення креативної і позитивної атмосфери в колективі;
- 3) здійснювати пошук різноманітних підходів до формування і розвитку творчої особистості.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Тематичний план для денної форми навчання							
Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт:					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I. Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні, орфоепічні та орфографічні норми сучасної української літературної мови							
Тема 1. Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України		2					2
Тема 2. Стилiстична диференціяція української мови		2		2			2
Тема 3. Фонетика й орфоепія.		2		2			4
Тема 4. Правильність мовлення. Графічні та орфографічні норми української мови.		2		4			6
Модульний контроль						2	

Разом	32	8		8		2	14
Змістовий модуль II. Лексичні та словотвірні норми сучасної української літературної мови							
Тема 5. Лексико-семантичні категорії в українській мові. Лексика української мови за походженням		2		2			4
Тема 6. Лексика української мови за активністю-пасивністю та сферами вживання		2		2			3
Тема 7. Українська фразеологія та лексикографія				2			3
Тема 8. Способи словотворення в українській мові		2					4
Модульний контроль						2	
Разом	28	6		6		2	14
Змістовий модуль III. Граматичні норми сучасної української літературної мови							
Тема 9. Морфологічні норми сучасної української мови. Іменні частини мови.		2		2			3
Тема 10. Дієслово та його форми. Службові частини мови.		2		1			4
Тема 11. Синтаксис простого речення		2		2			3
Тема 12. Синтаксис складного речення		2		1			4
Модульний контроль						2	
Разом	30	8		6		2	14
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	22		20		6	42

5. Програма навчальної дисципліни «Українська мова».

Змістовий модуль 1. Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні, орфоепічні та орфографічні норми сучасної української літературної мови

Тема №1. Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України

► Проведення комунікативної гри «Познайомимося ще раз».

Розгляд предмета, завдань і значення курсу [8.1: 2; 3; 8.2: 2; 10; 20; 22; 23; 8.3: 10; 9: 1; 3]¹.

► Бліцопитування:

■ Продовжте визначення: «Державна мова – це », «Національна мова – це..».

¹ У посиланнях перші цифри (8.1; 8.2; 8.3. та 9) вказують на відповідні розділи та підрозділи робочої програми, а цифри після двокрапки відповідають порядковому номеру праці або джерела у відповідному підрозділі списку використаних джерел.

▪ Пояснити ознаки літературної мови: високий ступінь престижності, багатофункціональність, стилістична диференціація, унормованість, наддіалектність.

▪ Назвіть і поясніть функції мови.

Закон про мови. Поняття мови в Конституції України [9: 2; 4]. Обговорення проблеми двомовності [8.2: 2; 5; 13; 19; 32]. Обговорення проблеми формування мовної особистості у концепції народної освіти [8.2: 5; 13; 33]. Позитивні та негативні риси пуризму [8.2: 5; 13].

► Дискусія: Пуризм: за і проти (ознайомлення з правилами проведення дискусії).

► Виконання творчого завдання: «Мовне обличчя мого міста (села)».

Ключові слова: культура української мови, ознаки культури мовлення: правильність; точність, логічність, багатство (різноманітність), чистота, доречність, достатність, виразність, емоційність; державна мова, функції мови, мовна політика, двомовність, пуризм.

Визначення понять «культура української мови», «ознаки культури української мови». Еволюція поняття [9: 1; 3].

► Проведення комунікативної гри «Знайди відповідності» (Структура культури мовлення).

Тема №2. Стилiстична диференцiацiя української мови

Поняття «стиль мовлення». Класифікації стилів мовлення. Характеристика стилів мовлення. Розгляд взаємозв'язку і взаємодії стилів. Зумовлене використання елементів одного стилю в текстах іншого [8.1: 5; 8.2: 23, 38; 8.3: 11].

► Редагування текстів різних стилів, внесення стилістичних правок.

► Тренінг «Вимоги до ключових слів». Дібрати 5-8 ключових слів до розгляданої теми.

Ключові слова: стиль мовлення, класифікації стилів мовлення, функціональні особливості стилів мовлення.

Тема №3. Фонетика й орфоепія.

Фонетика як розділ мовознавчої науки. Місце і роль фонетичної системи в мові. Теоретичне та практичне значення фонетики. Фонетика і фонологія.

Класифікація голосних. Їх акустичні, фізіологічні та лінгвістичні властивості. Система консонантизму української мови. Їх артикуляційно-акустичні особливості. Фонетична та фонематична транскрипції [8.1: 2; 3; 8.2: 3; 25; 37; 8.3: 2, 5; 9; 9: 1; 3].

Розгляд основних орфоепічних норм української мови. Вимова голосних і приголосних звуків. Особливості вимови слів іншомовного походження. Фонетична та фонематична транскрипції. Наголос. Типи наголосів. Особливості наголошування слів в українській мові [8.1: 2; 3; 8.2: 3; 25; 37; 8.3: 2, 5; 9; 9: 1; 3].

► Запис текстів спрощеною фонетичною транскрипцією.

Ключові слова: орфоепічні норми, фонетична та фонематична транскрипції, наголос, типи наголосів.

Тема № 4. Правильність мовлення. Графічні та орфографічні норми української мови. _

Українська графічна система. Букви та небуквені знаки.

Українська орфографія. Принципи української орфографії [8.1: 1; 3; 8.2: 1; 6; 16; 31; 40; 9: 1; 3; 6; 7; 8; 9].

Новий український правопис.

► Бліцопитування:

- сформулюйте правила вживання апострофа;
- визначте, за якими принципами здійснюється правопис буквосполучень *ьо-ьо*;
- сформулюйте правила вживання м'якого знака;
- визначте, за якими принципами здійснюється правопис слів іншомовного походження.

► Вправи на закріплення, редагування текстів різних стилів, внесення правок.

► Творче завдання «Склади алгоритм»

► Бліцопитування:

- сформулюйте правила вживання великої літери у власних назвах у сучасній українській літературній мові.
- У чому полягає специфіка подовження та [подвоєння приголосних](#) у сучасній українській літературній мові?
- Визначте, за якими принципами здійснюється правопис [префіксів](#) *пре-*, *при-* *прі-*, *з-*, *роз-*, *без-*, *через-*, *від-*, *між-*, *над-*, *об-*, *перед-*, *під-*, *понад-* у сучасній українській літературній мові; звука [а] з давнього звука [о].
- сформулюйте правила написання ненаголошених *е*, *и*, *о* в сучасній українській літературній мові.

[8.1: 1; 3; 8.2: 1; 6; 16; 31; 40; 9: 1; 3; 6; 7; 8; 9].

► Вправи на закріплення, редагування текстів різних стилів, внесення правок.

► Гра-аукціон. Уявіть, що ви маєте необмежені можливості мандрувати по всьому світу. Запишіть якомога більше географічних назв тих місць, де ви хотіли б побувати (слова мають бути з подвоєнням букв). Переможцем стає той, чий список не лише найдовший, але й складений без помилок.

► Творче завдання «Склади алгоритм»

► Бліцопитування:

- сформулюйте правила написання *не-*, *ні-* з іменниками, прикметниками, займенниками, дієсловами, прислівниками, дієприкметниками та дієприслівниками у сучасній українській літературній мові;
- у чому полягає специфіка спрощення груп приголосних;
- визначте, за якими принципами здійснюється правопис складних слів разом, через дефіс та окремо.
- [8.1: 1; 3; 8.2: 1; 6; 16; 31; 40; 9: 1; 3; 6; 7; 8; 9].

► Вправи на закріплення, редагування текстів різних стилів, внесення правок.

► Творче завдання «Склади алгоритм»

Ключові слова: графічна система, буква, принципи української орфографії, орфограма.

Змістовий модуль 2. Лексичні та словотвірні нормисучасної української літературної мови

Тема 5. Лексико-семантичні категорії в українській мові. Лексика української мови за походженням

Лексичні ресурси. Лексичні норми [8.1: 1; 3; 8.2: 2; 4; 6; 15; 17; 24; 25; 8.3: 1; 3; 4; 5; 7; 8; 12; 18; 22; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9].

► Бліщопитування:

- сутність лексичного і граматичного значення слова;
- назвіть типи багатозначності;
- за якими критеріями розмежовують омонімію та полісемію?
- у чому полягає подібність і відмінність між омонімами та паронімами?
- на які різновиди поділяються омоніми?
- на які різновиди поділяються синоніми?
- за якими ознаками синоніми об'єднуються в синонімічні ряди?
- розкрийте значення термінів “перифраз” та “евфемізм”. Наведіть приклади.
- в основі яких художньо-зображальних прийомів лежить антонімія? Наведіть приклади.
- що таке контекстуальна антонімія? Як вона виникає?

Синонічний потенціал мови. Нормативність мовлення. Розрізнення паронімів.

Стилістичні функції синонімів, омонімів, антонімів, паронімів [8.1: 1; 3; 8.2: 2; 4; 6; 15; 17; 24; 25; 8.3: 1; 3; 4; 5; 7; 8; 12; 18; 22; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9].

► Вправи на закріплення вивченого, редагування текстів різних стилів, внесення правок.

► Творчі завдання.

► Експериментальне завдання «Заміни синонімом».

Формування української лексики. Власне українська лексика та запозичена.

Вживання слів іншомовного походження в професійному мовленні. Інтернаціоналізми, екзотизми та варваризми у складі запозиченої лексики [8.1: 1; 3; 8.2: 17; 24; 25; 26; 27; 28; 8.3: 13-16; 20; 21; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9].

Ключові слова: чистота мовлення, багатство мовлення, точність мовлення, лексичні ресурси, лексичні норми, синоніми, омоніми, антоніми, пароніми.

Тема 6. Лексика української мови за активністю-пасивністю та сферами вживання

Лексика за сферами вживання. Точність мовлення. Творче напрацювання професійно орієнтованих лексичних одиниць. Лексика української з погляду активного-пасивного вживання. [8.1: 1; 3; 8.2: 17; 24; 25; 26; 27; 28; 8.3: 13-16; 20; 21; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9].

► Вправи на закріплення вивченого, редагування текстів різних стилів, внесення правок.

Ключові слова: чистота мовлення, багатство мовлення, точність мовлення, терміни, професіоналізми, сленг, жаргон, запозичена лексика, активна лексика, архаїзми, історизми, сленг, жаргон.

Тема 7. Українська фразеологія та лексикографія (2 год.)

Багатство мови. Фразеологічні ресурси. Зміст і форма фразеологічних одиниць.

Джерела української фразеології. Класифікація фразеологізмів за ступенем семантичного злиття компонентів. Класифікація фразеологізмів за походженням та джерелами виникнення. Прислів'я і приказки, крилаті вислови. Фразеологія професійного мовлення. Мовні кліше [8.1: 1; 3; 8.2: 7; 12; 18; 22; 25; 8.3: 3; 5; 22; 23; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9].

Класифікація словників [8.1: 1; 3; 8.2: 17; 24; 25; 26; 27; 28; 8.3: 1-23; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9]

► Вправи на закріплення вивченого.

► Творче завдання «Склади словник».

Ключові слова: фразеологізм, прислів'я, приказки, крилаті вислови, мовне кліше, словник

Тема 8. Способи словотворення в українській мові

Об'єкт і завдання словотвору. Основні аспекти словотвору. Похідне слово як основна одиниця словотвору, похідна основа. Твірна основа і формант.

Поняття про спосіб словотворення. Класифікація способів словотворення. Афіксація і її чисті різновиди: Змішані способи творення складних слів. Неморфологічні способи словотворення

Змішані способи творення складних слів. Неморфологічні способи словотворення

► Вправи на закріплення вивченого. [8.1: 2; 3; 8.2: 2; 10; 20; 22; 23; 8.3: 10; 9: 1; 3]

Ключові слова: морфема, твірне, похідне, способи словотворення.

Змістовий модуль 3. Граматичні норми сучасної української літературної мови

Тема 9. Морфологічні норми сучасної української літературної мови. Іменні частини мови.

Сучасне розуміння граматики як вчення про будову і форми слова та речення. Морфологія, предмет її вивчення. Значення іменника, його ознаки. Лексико-семантичні розряди іменників. Категорія роду й числа. Іменники спільного роду. Рід невідмінюваних іменників. Рід аббревіатур.

Словозміна іменників. Особливості відмінювання і правопису відмінкових закінчень ім. I, II, III, IV відмін. Відмінювання іменників множинної форми та іменників, що мають форму прикметників.

Відмінювання та правопис українських прізвищ, імен по батькові.

Складання словничка звертань (Кличний відмінок).

Правопис суфіксів і префіксів іменників. Правопис складних іменників.

Значення прикметника. Ступені порівняння. Творення присвійних прикметників. Правопис прикметникових суфіксів.

Числівник. Форми числівників та інших слів для вираження числових позначень. Відмінювання та правопис кількісних числівників. Сновні типи відмінювання. типові помилки, що трапляються в мові практиків.

Зв'язок кількісних числівників з іменниками. Редагування текстів із неправильно використаними формами числівників. Складання пам'ятки про вживання у мовленні форм на означення часу в іноземній та українській мові; добір укр., рос., англ., нім. ісп., франц. фразеологізмів, загадок, прислів'їв з використанням числівників. Порядкові числівники, їх відмінювання і правопис.

Займенник. Відмінювання та правопис займенників різних груп. Проніміналізація. Стилїстичні особливості вживання займенників. Редагування текстів, усунення стилїстичних, граматичних помилок при вживанні займенників. Добір російських, англїйських тощо вїдповїдників до українських фразеологїзмів, насичених займенниками.

► Бліцопитування.

Вправи на закрїплення вивченого.

Редагування текстів (усунення типових помилок при використанні категорїй роду, числа, вїдмінка іменників, а також ступ., порівняння прикметників).

Вправи на закрїплення вивченого. [8.1: 2; 3; 8.2: 2; 10; 20; 22; 23; 8.3: 10; 9: 1; 3]

[8.1: 1; 3; 8.2: 17; 24; 25; 26; 27; 28; 8.3: 13-16; 20; 21; 9: 1; 5; 6; 7; 8; 9].

► Вправи на закрїплення вивченого, редагування текстів різних стилів, внесення правок.

Ключові слова: граматична категорія, граматичне значення, словозміна.

Тема 10. Дїєслово та його форми. Службові частини мови.

Значення дїєслова як частини мови. Інфінітив, Роль інфінітива у створенні стилїстичних вїдтїнків висловлення (категоричності, наказу). Творення видових форм. Стилїстичні функції вживання форм числа та особи. Стилїстична роль безособових дїєслів. Способи дїєслова. Вживання форм одного способу замість іншого (дїйсний, умовний, наказовий).

Дїєвїдмінювання дїєслів. Дві основи дїєслова. Особові форми теперішнього часу. I та II дїєвїдміни.

Майбутній час. Форми майбутнього часу. Минулий час. Родові ознаки в дїєсловах минулого часу. Давноминулий час. Вживання форм одного часу у значенні інших. Стилїстичні можливості різних семантичних груп дїєслів та їх оцінка з погляду доцільності вживання в певному тексті.

Дієприкметник як форма дієслова. Дієприкметники активні і пасивні, теперішнього і минулого часу. Творення дієприкметників. Відмінювання. Особливості вживання дієприкметників в українській мові. Безособові форми на -но, -то, їх стилістична роль. Предикативні форми на -но, -то.

Дієприслівник як форма дієслова. Творення, вживання в українській мові. Правопис дієприслівників.

СЛУЖБОВІ частини мови.

ПРИЙМЕННИК. Правопис . Особливості вживання прийменників із повнозначними частинами мови. Синонімія прийменникових конструкцій.

СПОЛУЧНИК. Роль сполучників у мові. Морфологічна будова сполучників: непохідні (прості), похідні (складні, складені). Сполучники одиничні, повторювані, парні.

Сполучники сурядності і підрядності, їх групи. Правопис сполучників.

ЧАСТКА. Розряди часток за значенням і функціями. Особливості правопису часток. Значення і вживання часток Не і Ні. Стилiстичні функції часток: використання часток як експресивного засобу мовлення.

Бліцопитування. Вправи на закріплення вивченого. Лінгвістична гра. Творче завдання. Редагування текстів (усунення типових помилок при використанні категорій роду, числа, відмінка іменників, а також ступ., порівняння прикметників).

Підбір власних "деформованих" текстів і їх редагування.

Тема 11. Синтаксис простого речення. Синтаксис як розділ граматики. Предмет і завдання синтаксису. Синтаксис простого речення. I. словосполучення. Редагування текстів із порушеннями граматичного керування у словосполученнях, стилістичними недоречностями. II. Речення. Типи речень. Стилiстичні можливості простого речення. Поняття про прості ускладнені речення. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами.

Поняття про відокремлення. Умови відокремлення: синтаксичні, морфологічні, семантичні, інтонаційні. Відокремлені члени речення: означення, прикладки, обставини, додатки. Уточнюювальні члени речення. Розділові знаки при відокремлених другорядних членах речення. Вправи на закріплення вивченого.

Редагування текстів (усунення типових помилок при використанні категорій роду, числа, відмінка іменників, а також ступ., порівняння прикметників).

Підбір власних "деформованих" текстів і їх редагування.

Тема 12. Синтаксис складного речення Поняття про складне речення як синтаксичну, структурну й інтонаційну єдність кількох предикативних частин. Основні засоби поєднання частин складного речення: інтонація, порядок розміщення частин, сполучні засоби (сполучники і сполучні слова). Синонімія різних типів складних речень.

Стилістичні можливості складного речення (синоніміка складних і простих ускладнених речень). Вправи на закріплення вивченого.

Творче завдання. Оцінювання проектів.

Редагування текстів (усунення типових помилок при використанні).

Підбір власних "деформованих" текстів і їх редагування.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Модуль III	
		кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	кількість одиниць	Максимальна к-сть балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	4	4
Відвідування практичних занять	1	4	4	3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	4	40	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			93		81		82
Максимальна кількість балів: 256							
Розрахунок коефіцієнта: $256/60=4,26$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи

4

Зміст завдання	Максимальна к-сть балів за виконання завдання
Змістовий модуль I. Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні, орфоепічні та орфографічні норми сучасної української літературної мови	
Тема 1. Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України Виконання творчого завдання: «Мовна особистість психолога» (2 год.).	5
Тема 2. Стилістична диференціація української мови. Дібрати тексти різних стилів мовлення. Виконати стилістичний аналіз одного з текстів Ознайомитися з сайтом Центр культури української мови (https://centrkum.blogspot.com/) (2 год.).	Ознайомитися з сайтом Центр культури української мови (https://centrkum.blogspot.com/) 5

Тема 3. Фонетика й орфоенія. Орфоенічні та акцентуаційні норми усного мовлення майбутнього фахівця. (4 год.).	5
Тема 4. Графічні та орфографічні норми української мови як складники культури мовлення сучасного фахівця. Познайти з проектом нового правопису. Ваші «за» і «проти». Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (6 год.)	5
Разом: 14 год.	Разом: 20 балів.
Змістовий модуль II. Лексичні та словотвірні норми сучасної української літературної мови	
Тема 5. Лексико-семантичні категорії в українській мові. Лексика української мови за походженням Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (4 год.)	5
Тема 6. Лексика української мови за активністю – пасивністю і сферами вживання. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (3 год.)	5
Тема 7. Українська фразеологія і лексикографія. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (3 год.)	5
Тема 8. Способи словотворення в українській мові Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (4 год.)	5
Разом: 14 год.	Разом: 20 балів
Змістовий модуль 3. Граматичні норми сучасної української літературної мови	
Тема 9. Морфологічні норми сучасної української літературної мови. Правопис частин мови. Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (3 год.)	5
Тема 10. Службові частини мови. Вигук Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (4 год.)	5
Тема 11. Синтаксичні норми. Речення з однорідними членами. Відокремлені обставини Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (3 год.)	5
Тема 12. Складнопідрядне речення. Способи передачі чужого мовлення Виконання вправ, проходження тестування (за електронним курсом) (4 год.)	5
Усього:	14 год. 20 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання:

5 балів – студент глибоко та міцно засвоїв матеріал, опрацював основну та додаткову літературу; вияв креативність у творчому використанні набутих знань та вмінь, вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані практичні завдання (оцінка "відмінно").

4 бали – студент міцно знає матеріал, успішно виконав самостійні завдання, опрацював основну і додаткову літературу, правильно оформив звіт, але наявні незначні помилки (оцінка "добре").

3 бали – студент знає тільки основний навчальний матеріал, має поверхневу обізнаність з основною і додатковою літературою, можливі суттєві помилки у виконанні самостійних завдань, недостатньо правильно і грамотно оформлено звіт (оцінка "задовільно").

1 – 2 бали – студент має поверхневе, фрагментарне знання матеріалу, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Наявна значна кількість суттєвих помилок, звіт оформлено некоректно, не в повному обсязі (оцінка "незадовільно").

6.3 . Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення модульного контролю	Максимальні бали	Критерії оцінювання
I модуль		
Захист проекту	15	11- 15 балів – студент вияв креативність у творчому використанні набутих знань та вмінь, вичерпно, послідовно, грамотно оформив дорадчу промову та презентацію; дотримувався норм усного і писемного мовлення. 6-10 балів – студент міцно знає матеріал, опрацював основну і додаткову літературу, правильно оформив дорадчу промову та презентацію; дотримувався норм усного і писемного мовлення, але наявні незначні помилки. 2-6 балів – студент має поверхневу обізнаність з основною і додатковою літературою, суттєві помилки у виконанні дорадчої промови та презентації; не дотримувався норм усного і писемного мовлення. 1 – 2 бали – наявна значна кількість суттєвих помилок, дорадчу промова та презентацію оформлено некоректно, не в повному обсязі.
Контрольне тестування (10 питань)	10	1 бал за кожну правильну відповідь
II модуль		
Письмова робота (3 завдання)	15	5 балів за виконання кожного завдання

Контрольне тестування (10 питань)	10	1 бал за кожную правильну відповідь
III модуль		
Контрольне тестування	10	1 бал за кожную правильну відповідь
Редагування тексту	10	
Граматичне завдання	5	

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма семестрового контролю – екзамен.

Умови допуску: студент не має заборгованостей з самостійних семестрових завдань та модульних контрольних робіт, виступав на семінарських заняттях, підготував проект; набрав не менше 36 балів.

Форма проведення екзамену – письмова

Критерії оцінювання

Екзаменаційний білет містить 3 завдання.

Виконання **1 та 2 завдань** потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 15 балів).

14-15 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

11-13 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу.

9-11 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

7-8 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

4-6 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми..

0-3 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

3 завдання – виконання вправи (оцінюється від 0 до 10 балів).

За кожную помилку оцінка знижується на 1 бал.

6.5. Орієнтовний перелік питань для екзамену

1. Зміст і завдання курсу «Українські студії. Культура усного і писемного мовлення»»
2. Поняття літературної мови.
3. Мовна норма, типи норм.
4. Функціональні стилі сучасної української літературної мови.
5. Фонетика як розділ мовознавства.
6. Система фонем української мови.
7. Голосні звуки. Артикуляційна класифікація голосних звуків.
8. Приголосні звуки. Артикуляційно-акустична класифікація приголосних звуків.
9. Наголос в українській мові.
10. Фонетична транскрипція. Основні знаки фонетичної транскрипції.
11. Графіка. Український алфавіт.
12. Орфографія. Орфограма. Орфографічне правило.
13. Принципи українського правопису.
14. Лексикологія як розділ мовознавства.
15. Багатозначність слів. Пряме і переносне значення слова.
16. Синоніми, синонімічний ряд, поняття домінанти.
17. Омоніми, типи омонімів.
18. Антоніми, шляхи творення антонімічних пар.
19. Пароніми, типи паронімів.
20. Склад лексики української мови з погляду походження.
21. Лексика, запозичена з інших мов.
22. Активна і пасивна лексика. Історизми, архаїзми, неологізми.
23. Професіоналізми, жаргонізми, сленг, арготизми.
24. Фразеологія як розділ мовознавства.
25. Словотвір як розділ мовознавства.
26. Значущі частини слова.
27. Способи словотворення.
28. Іменник як частина мови. Лексико-граматичні розряди іменника.
29. Категорія роду іменника. Іменники спільного роду.
30. Категорія числа іменника.
31. Категорія відмінка іменника.
32. Поділ іменників на відміни. Відмінювання іменників.
33. Правопис складних іменників.
34. Невідмінювані іменники. Відмінювання аббревіатур.
35. Правопис прізвищ, імен по батькові.
36. Прикметник як частина мови.
37. Розряди прикметників за значенням.
38. Ступені порівняння прикметників.
39. Правопис складних іменників, присвійних іменників..
40. Числівник як частина мови. Розряди числівників. Особливості відмінювання числівників.

41. Займенник. Відмінювання займенників.
42. Дієслово та його особливі форми.
43. Категорія виду дієслова.
44. Категорія способу дієслова.
45. Категорія особи дієслова.
46. Категорія роду і числа дієслова.
47. Значення прислівника, його граматичні ознаки. Правопис прислівників.
48. Походження прийменників, їх склад, правопис.
49. Поділ сполучників за складом та способом уживання. Частка. Вигук.
50. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова.
51. Речення як основна синтаксична одиниця. Типи речень. Порядок слів у реченні.
52. Просте двоскладне речення. Головні члени речення. Зв'язок присудка з підметом.
53. Просте ускладнене речення. Розділові знаки.
54. Складне речення як синтаксична одиниця. Засоби зв'язку частин складного речення. Типи складних речень.
55. Складносурядні речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.
56. Розділові знаки в складнопідрядному реченні.
57. Безсполучникові складні речення. Розділові знаки в складному безсполучниковому реченні.
58. Багатокомпонентні складні речення. Розділові знаки в складному багатокомпонентному реченні. Період.
59. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма мова. Непряма мова. Діалог. Цитата. Розділові знаки при прямій і непрякій мові, діалозі, цитаті.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова»

Разом: 120 год., лекції – 22 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год, семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			
Назва модуля	Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні, орфоепічні та орфографічні норми сучасної української літературної мови					Лексичні та словотвірні норми сучасної української літературної мови			Граматичні норми сучасної української літературної мови			
Кіл-ть балів за модуль	93 бали					81 бал			82 балів			
Загальна кіл-ть балів	256 балів											
Лекції	1	2	3	4	5	6	7					
Теми	Теор. засади курсу «...» (16).	Стил. диференціація укр. мови (16)	Фонетика й орфоепія (16)	Графічні та орфографічні норми української мови (16).	Лексика української мови за активністю-пасивністю та сферами вживання (16)	Способи словотворення в українській мові (16)	Морфологічні норми сучасної української мови	Морфологічні норми сучасної укр. мови (16.)	Синтаксичні норми сучасної української мови (16)	Синтаксичні норми сучасної української літературної мови (16)		

Теми практичних занять	Стил. диференціація	Фонетика й орфографія (1+10 б.)	Графіка та орфографія української мови – (1+10 б.)	Графіка та орфографія української мови – (1+10 б.)	Лексика української мови за активністю пасивністю та сферам вживання (1+10 б.)	Українська фразеологія та лексикографія (1+10 б.)	Морфологічні норми укр. мови (1+10)_	Морф. і синт. норми сучасної української мови (1+10 б.)	Синтаксичні норми сучасної української літературної мови (1+10 б.)	
Само-стійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	5 балів	5 балів	10 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)									

Рекомендовані джерела

8.1 Основна література

1. Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. – Київ: Пульсари, 2004. – 400 с.
2. Гуць М. В., Олійник І. Г., Ющук І. П. Українська мова у професійному спілкуванні: Навчальний посібник. – К.: Міжнародна агенція “BeeZone”, 2004. – 336 с.
3. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; За ред. М. Я. Плющ. – К.: Вища школа, 2000. – 430с.
4. Сучасна українська мова: Підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; За ред. О. Д. Пономарева. – 3-є вид. – К.: Либідь, 2005. – 400с.
5. Ющук І. П. Українська мова. Підручник для студ. філолог. спец. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2004. – 640 с.
6. Караман С. О., Плющ М.Я., Караман О.В. Сучасна українська літературна мова .–К.: Літера, 2011.

8.2 Додаткова література

1. Авксентьев Л.Г. Сучасна українська мова. Фразеологія. – Харків: Вища школа, 1983. – 137 с.
2. Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології. – Харків: Вища школа, 1987. – 125с.
3. Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити: Посібник / Заг. ред. О. Сербенської. – Л.: Світ, 1994. – 150с.
4. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. – К.: КМ Academia, 1994. – 254с.
5. Арполенко Г.П., Городенська К.Г., Щербатюк К.Х. Числівник української мови. – К.:Наукова думка, 1980. – 242с.
6. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. – К.: Вид-во Київ. держ. пед. ін-ту, 1987. – 79 с.
7. Безпояско О.К., Городенська К.Г. Морфеміка української мови. – К.: Наук. думка, 1987. – 212 с.
8. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія. – К.: Либідь, 1993. – 336с.
9. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. – К.: Либідь, 1993. – 368 с.
10. Вихованець І.Р. Система відмінків української мови. – К.: Наук. думка, 1987. – 232с.
11. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. – К.: Наукова думка, 1988. – 256с.
12. Гайдученко Г., Шапошникова І. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія.-Херсон, 2001. – 268 с.

- 13.Горпинич В.О. Українська морфологія. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2000. – 370с.
- 14.Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 472 с.
- 15.Гриценко А.П. Прикметник в українській мові. – К.: Наукова думка, 1978. – 207с.
- 16.Дорошенко І.С. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. – Харків: Вища школа, 1980. – 151 с.
- 17.Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення (Просте речення. еквіваленти речення). – К.: Наук. думка, 1975.
- 18.Загнітко А.П. Основи функціональної морфології української мови. – К.: Вища школа, 1991. – 80с.
- 19.Загнітко А.П. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого і складного речення. – Донецьк: Вид-во Донецьк. ун-ту, 1994. – 204 с.
- 20.Загнітко А.П. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис словосполучення і простого речення. – Донецьк: Вид-во Донецьк. ун-ту, 1993. – 177 с.
- 21.Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. – Донецьк:ДонДу, 1996. – 436с.
- 22.Івченко А. Українська народна фразеологія: ономасіологія, ареали, етимологія. – Харків: ФОЛІО,1999. – 252с.
- 23.Караванський С. Пошук українського словаабо боротьба за національне "я". – Київ: Академія, 2001. – 240с.
- 24.Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. – К.: ІМНАН, 1998. – 162 с.
- 25.Козачук Г. О., Шкурятяна Н. Г. Практичний курс української мови. – К.: Вища школа, 1994. – 367 с.
- 26.Кучеренко І.К. Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія. – К.: Вид-во КДУ, 1961. – Ч.1. – 172с.
- 27.Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови. Семантична структура слова. – Х.: Вища школа, 1977. – 151с.
- 28.Масенко Л. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2004. – 163 с.
- 29.Матвіяс І.Г. Іменник в українській мові. – К.: Радянська школа, 1974. – 182с.
- 30.Медведев Ф. П. Українська фразеологія: Чому ми так говоримо?. – Х.: Вища школа. – 1982. – 230с.
- 31.Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. – К.: Наук. думка. 1966. – 324 с.
- 32.Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. – К.: Вежа, 1994. – 240с
- 33.Плющ М.Я. Категорії суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення. – К.: Наук. думка, 1986. – 175 с.
- 34.Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2000. - 248 с.

35. Русанівський В.М. Структура лексичної і граматичної семантики. – К.: Наукова думка, 1988. – 187с.
36. Сімонок В. П. Семантико-функціональний аналіз іншомовної лексики в сучасній українській мовній картині світу. – Х.: Основа, 2000. – 330с.
37. Скрипник Л.Г. Фразеологія української мови. – К.: Наукова думка, 1973. – 279с.
38. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1994. – 670 с.
39. Словотвір сучасної української літературної мови / Відп. ред. М.А. Жовтобрюх. – К.: Наукова думка, 1979. – 406 с.
40. Ставицька Л. Аргі, жаргон, сленг: Соц. диференціація укр. мови. – К.: Критика, 2005. – 464 с.
41. Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ ст. – Тернопіль: Астон, 2002. – 352с.
42. Сучасна українська літературна мова: Підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; За ред. А. П. Грищенка. – 2-ге вид. – К.: Вища школа, 1997. – 493с.
43. Тоцька Н.І. Сучасна українська літературна мова : Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія.– К.: Вища шк. Гол. вид-во, 1981.
44. Ужченко В. Д. Народження і життя фразеологізму. – К.: Рад. школа, 1988. – 134с.
45. Український правопис. – 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наук. думка, 1993. –
46. Чак Є. Д. Складні випадки вживання слів. – К.: Рад. школа, 1984. – 185 с.
47. Чак Є. Д. Чи правильно ми говоримо? – К.: Освіта, 1997. – 240 с.
48. Чапля І.К. Прислівники в українській мові. – Харків: Вид-во Харківського університету, 1960. – 124с.
49. Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. Кн.І. Мовознавство / Упоряд. Л. Масенко.- К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська Академія», 2008.
50. Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії. К.: Темпора, 2014. – 446 с.
51. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. – К.: „Академія”, 2004. – 408 с.
52. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови.– 3-тє вид. – К.: Освіта, 1997. – 254 с.

8.3 Довідкова література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2001. – 1440 с.
2. Волощак М. Неправильно – правильно: Довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації. – К.: Вид. центр “Просвіта”, 2000. – 128 с.
3. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вища школа, 1985. – 360с.

4. Головащук С. І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. – К.: Либідь, 1995. – 192 с.
5. Головащук С. І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. – К.: Вища школа, 1995. – 319 с.
6. Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови. — Львів: Фенікс, 1996. – 223с.
7. Довідник з культури мови / За ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Вища школа, 2005. – 400 с.
8. Єрмоленко С. Я., Бирик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Либідь, 2001. – 224 с.
9. Етимологічний словник української мови у семи томах/ АН УРСР, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Головний редактор О. С. Мельничук. – К.: Наукова думка, 1982-2006.
10. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. – К.: Кобза, 1993. – 472 с.
11. Коломієць М. П., Регушевський Є. С. Словник фразеологічних синонімів. – К.: Рад. школа, 1989. – 200 с.
12. Лингвистический энциклопедический словарь / Под ред. В.Н Ярцевой. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 683с.
13. Орфоепічний словник / Уклад. М. І. Погрібний. – К.: Рад. школа, 1984. – 629 с.
14. Повний словник антонімів української мови / Калашник В. С., Колоїз Ж. В.; Словник фразеологічних антонімів української мови / Л. М. Полюга. – Київ: Довіра, 2006. – 859 с.
15. Полюга М. М. Словник антонімів: понад 2000 антонімічних пар. – Київ: Рад. школа, 1987. – 173с.
16. Полюга Л. М. Словник українських морфем. – К.: Довіра, 2009. – 554с.
17. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – К.: Знання, 2004. – 367 с.
18. Словник епітетів української мови / С. П. Бирик, С. Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт; За ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Довіра, 1998. – 431 с.
19. Словник іншомовних слів / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.
20. Словник неологізмів: англо-український / укладачі Зацний Ю.А., Янков А.В. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 360 с.
21. Словник паронімів української мови / Уклад. Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – Київ: Радянська школа, 1986. – 221с.
22. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 1999 – 2000.
23. Словник сучасного українського сленгу / Упоряд. Т. М. Кондратюк. – Харків : Фоліо, 2006 . – 350с.
24. Словник труднощів української мови / Д. Г. Гринчишин, А. О. Капелюшний, О. М. Пазяк та ін.; За ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Рад. школа, 1989. – 336 с.

- 25.Словник української мови: В 11-ти т. / І. К. Білодід (гол. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1970 – 1980.
- 26.Ставицька Л. [Український жаргон. Словник](#). – К.: Критика, 2005. – 494с
- 27.Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 88 с.
- 28.Сучасний словник іншомовних слів: близько 20 тис. слів і словосполучень / НАН України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Уклад. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2006. – 789с.
- 29.Українська мова. Енциклопедія. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
- 30.Фразеологічний словник української мови: у 2-х кн. / АН України; Інститут української мови; уклад. В. М. Білоножко, В. О. Винник, І. С. Гнатюк та ін. –К.: [Наукова думка](#), 1993.

9. Додаткові ресурси

1. Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення//
https://pidruchniki.com/1040101747600/dokumentoznavstvo/kultura_movi_kultura_movlennya_komunikativni_oznaki_kulturi_movlennya
2. Центр культури української мови (<https://centrkum.blogspot.com/>);
3. Українська мова в Інтернеті. - <http://novamova.info/>
4. Українська мова: Енциклопедія. - <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
5. Українська мова професійного спілкування // https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiynogo_spilkuvannya
6. Уроки державної мови. - <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>